

ALICJA ŁUKA

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI MUZEUM ARCHEOLOGICZNEGO W GDAŃSKU ZA ROK 1966

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku obejmuje zasięgiem swej działalności teren województwa gdańskiego. Niekiedy jednak rozszerza tę działalność także poza granice macierzystego województwa. Prowadzi się wówczas w sąsiednich województwach prace wykopaliskowe, które mogą dostarczyć interesujących danych do lepszego poznania kultur występujących na terenie województwa gdańskiego i organizuje się wystawy. Takie wystawy objazdowe Muzeum eksponowane były w kilku powiatach woj. bydgoskiego.

W okresie sprawozdawczym Muzeum Archeologiczne prowadziło działalność oświatową i naukową, prace wewnątrzmuzealne, takie jak inwentaryzacja zabytków, katalogowanie ich, sporządzanie dokumentacji fotograficznej i rysunkowej, opracowania naukowe i konserwacja. Prace te wykonywane były w istniejących w Muzeum Archeologicznym pracowniach: archiwum, katalogowej, fotograficznej, plastycznej i rekonstrukcji ceramiki.

Oprócz prac wyżej wymienionych na zlecenie Dyrekcji Muzeum Archeologicznego został opracowany przez Pracownię Konserwacji Zabytków w Gdańsku projekt wstępny dokumentacji technicznej zniszczonych w czasie wojny, sąsiadujących z gmachem Muzeum Archeologicznego kamieniczek przeznaczonych do odbudowy jako rozbudowa Muzeum. Jeżeli uda się uzyskać kredyty potrzebne na adaptację kamieniczek na cele muzealne, będzie to dużym osiągnięciem umożliwiającym dalszy rozwój placówki, ponieważ Muzeum Archeologiczne odczuwa brak magazynów, gdyż obecne zdążyły się zapelnąć materiałami archeologicznymi, sali projekcyjno-wykładowej, w której można by wyświetlać filmy urozmaicające wykłady i prelekcje, świetlicy-pracowni, gdzie młodzież szkolna mogłaby w praktyczny sposób majsterkując poznawać zabytki, a przez nie także najdawniejszą historię człowieka. Odczuwa się również brak pomieszczeń wystawowych.

Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, jedno z sześciu istniejących w Polsce,

mające identyczny zakres działania co pozostałe, ma najmniejszą kubaturę. Dla porównania:

Muzeum Archeologiczne w Poznaniu	— 27 108 m ³
Muzeum Archeologiczne we Wrocławiu	— 31 000 m ³
Muzeum Archeologiczne w Łodzi	— 30 800 m ³
Muzeum Archeologiczne w Gdańsku	— 11 570 m ³

Jak widać z powyższego zestawienia, Muzeum Archeologiczne w Gdańsku dysponuje bardzo niewielką kubaturą, która po odbudowie i adaptacji na dalszą część muzeum kamieniczek, o których była mowa, wzrośnie tylko do 16 597 m³, co stanowić będzie zaledwie połowę przeciętnej kubatury potrzebnej do pomieszczenia placówki tego typu. Sytuację lokalową naszego muzeum pogarsza fakt, że w gmachu Muzeum Archeologicznego część pomieszczeń nadal zajmują placówki, które znalazły tu chwilowo lokum oraz te, których działalność uzupełnia działalność Muzeum Archeologicznego w Gdańsku¹.

Wiele też starań poświęcono w ciągu ubiegłego roku uzyskaniu kredytów potrzebnych na kontynuację wydawania publikacji „Pomorania Antiqua”. Ostatecznie dzięki przychylnemu stosunkowi kierownictwa i Wydziału Kultury pozycja ta została wprowadzona i zatwierdzona przez Prezydium WRN w Gdańsku w budżecie Muzeum Archeologicznego na rok 1967. W związku z powyższym tom niniejszy wychodzi już jako tom II stałego periodyku — rocznika Muzeum Archeologicznego w Gdańsku pod tytułem „Pomorania Antiqua”, stając się w ten sposób kontynuacją wydawnictwa naszego muzeum, które pod tym samym tytułem ukazało się w 1965 r. jako okolicznościowy tom związany z obchodami Tysiąclecia Państwa Polskiego z inicjatywy i kredytów przyznanych przez Dyрекcję Zarządu Muzeów i Ochrony Zabytków.

PRACA OŚWIATOWA W MUZEUM ARCHEOLOGICZNYM

Dwuosobowy dział oświatowy Muzeum Archeologicznego przy pomocy pozostałych pracowników rozwijał działalność w kilku kierunkach. W okresie sprawozdawczym w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku czynne były następujące ekspozycje: wystawy stałe — „Pomorze w starożytności” i „Pomorze Gdańskie we wczesnym średniowieczu” oraz wystawy czasowe — „Biskupin, osiedle prasłowiańskie sprzed 2500 lat” i „Ozdoby i zdobnictwo w pradziejach Pomorza Gdańskiego”.

Frekwencja na tych wystawach wyniosła 25 401 osób, w tym 539 grup zorganizowanych, liczących w sumie 16 301 osób. 75% osób zwiedzających Muzeum Archeologiczne korzystało z objaśnień przewodników-archeologów oprowadzających grupy zwiedzających bądź to po całości ekspozycji, bądź pod kątem wybranych zagadnień i tematów związanych na przykład z programem szkolnym.

Szczególnie dużą frekwencją cieszyła się wystawa czasowa, „Biskupin — osiedle prasłowiańskie sprzed 2500 lat”, która została udostępniona zwie-

¹ A. Łuka, *Działalność Muzeum Archeologicznego w Gdańsku w latach 1953—1963*, „Pomorania Antiqua”, [t. I], 1965, s. 43—44.

dzającym z Wybrzeża dzięki uprzejmości Dyrekcji Państwowego Muzeum Archeologicznego w Warszawie.

Oprócz wystaw eksponowanych w gmachu Muzeum Archeologicznego, zorganizowane były przez Muzeum dwie wystawy objazdowe w terenie. Pierwsza z nich pt. „Gdańsk wczesnośredniowieczny w świetle wykopalisk” ob-

Ryc. 1. Fragment wystawy czasowej „Ozdoby i zdobnictwo w pradziejach Pomorza Gdańskiego” eksponowanej w Muzeum Archeologicznym w Gdańsku.

1. Fragment of temporary exhibition „Decorations and decorative art in the history of Gdańsk Pomerania”, in the Archaeological Museum at Gdańsk.

jechała 6 miejscowości, w których obejrzało ją ogółem 8620 osób. Druga wystawa pt. „Ochrona zabytków archeologicznych w XX-leciu Polski Ludowej” była czynna w 8 miejscowościach i obejrzało ją 9420 osób.

Oprócz tych dwu większych wystaw, w których skład wchodziło po kilkanaście gablot z zabytkami i plansz z ilustracjami, zorganizowano 7 mniejszych wystaw oświatowych i gablot na następujące tematy:

- 1 — Rzemiosło gdańskie w X—XIII w.,
- 2 — Port gdański we wczesnym średniowieczu,
- 3 — Grodzisko w Sopocie,
- 4 — Badania archeologiczne na wczesnośredniowiecznym grodzisku w Sopocie,
- 5 — Badania archeologiczne na wczesnośredniowiecznym grodzisku w Klasztorze, pow. Kwidzyn,
- 6 — Wczesnośredniowieczne grody pomorskie,
- 7 — Cykl składający się z 4 kolejnych ekspozycji obejmujących całokształt dziejów Pomorza Gdańskiego.

Powyższe wystawy eksponowane były w 17 punktach, takich jak szkoły, czytelnie przybiblioteczne, muzea regionalne, kluby wojskowe, Kluby Międzynarodowej Książki i Prasy, Akademia Medyczna, Politechnika Gdańska, Wyższa Szkoła Pedagogiczna itd.

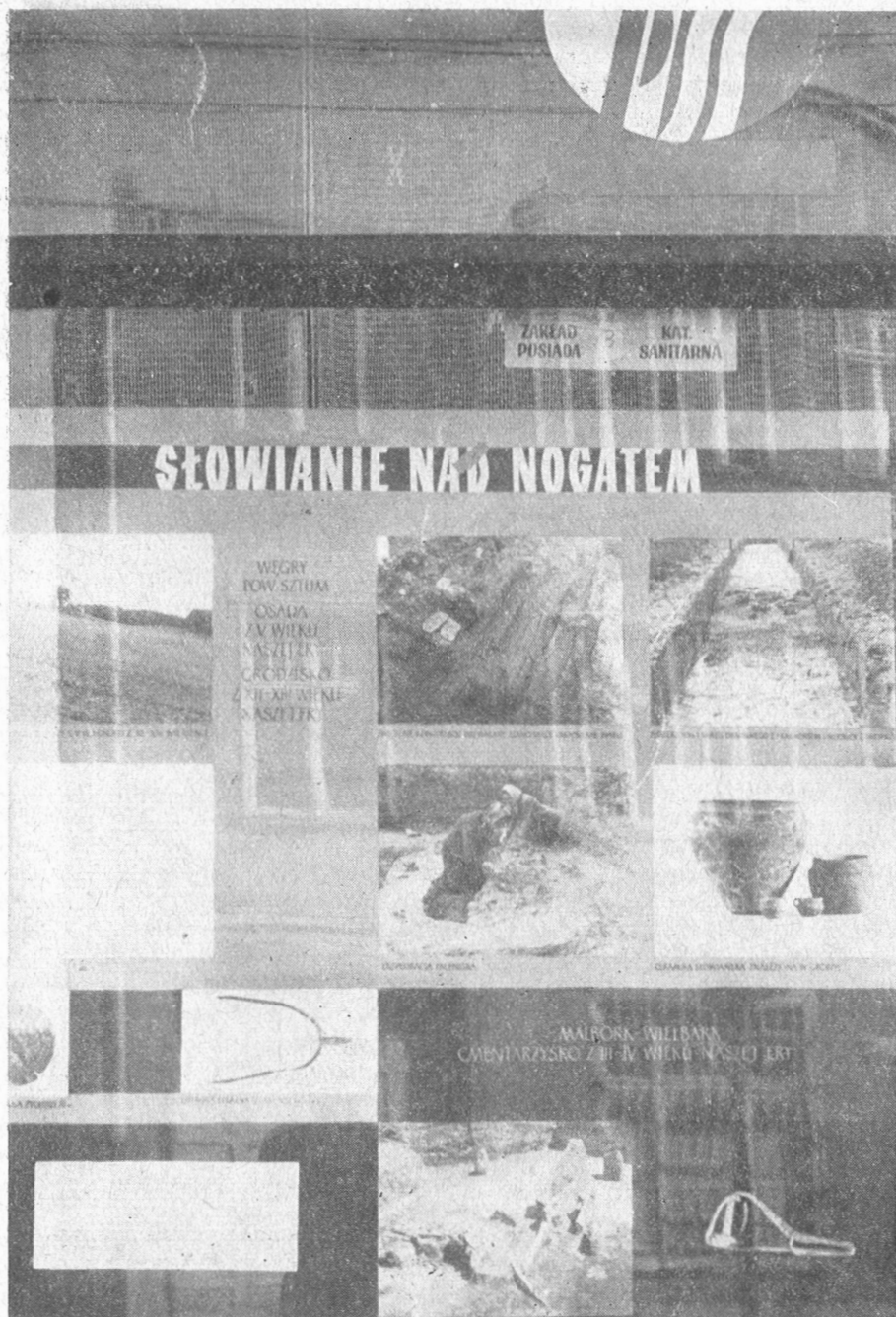
W obchodzonych w ubiegłym roku „Dniach Wejherowa” i „Dniach Malborka” Muzeum Archeologiczne uczestniczyło w imprezie nazwanej przez lokalne władze „Salonem ulicy”, eksponując w wyznaczonych oknach sklepowych wystawy archeologiczne na temat odkryć archeologicznych dokonanych na terenie i w najbliższych okolicach Wejherowa i Malborka.

W czasie trwania roku szkolnego czynny był w Muzeum Archeologicznym „Gabinet archeologiczny” dla młodzieży szkolnej. Ponadto sprawowano opiekę nad działami archeologicznymi „Gabinetów historycznych” w Szkole Podstawowej w Skórczu w pow. starogardzkim i Liceum Ogólnokształcącym w Kościerzynie.

W ramach akcji odczytowej, realizując hasło „Muzea uniwersytetami kultury”, ogłoszono 260 odczytów obejmujących 28 tematów dotyczących najdawniejszych dziejów ziem polskich, Tysiąclecia Państwa Polskiego i zagadnień ochrony zabytków. Odczyty te odbywały się zarówno w gmachu Muzeum Archeologicznego w Gdańsku, jak i w terenie. Wysłuchało ich ogółem 9811 osób, a słuchaczami była młodzież szkolna, bywalcy świetlic bibliotecznych, Klubów „Ruch”, klubów przyzakładowych, Klubów Międzynarodowej Książki i Prasy, aktyw partyjny, Marynarka Wojenna.

Odczyty w bibliotekach były organizowane wspólnie z Biblioteką Wojewódzką w Gdańsku. Do nowych, nie stosowanych dotąd, a ciekawych form pracy zaliczyć wypada zorganizowany wspólnie ze ZBoWiD i Kuratorium w Gdańsku trzydniowy rejs „Mazowszem” z Gdańska do Szczecina pod nazwą „Jantarowe Wici”. W czasie jego trwania rozegrały się eliminacje do finału i finał konkursu dla przodowników nauki ze szkół średnich województwa gdańskiego. Uczestnicy konkursu musieli wykazać się znajomością tematyki „Pomorze w Tysiącleciu Państwa Polskiego” i odpowiedzieć na ankietę zawierającą pytania na powyższy temat. Pytania te były opracowane przez dział oświatowy Muzeum Archeologicznego w Gdańsku. Przedstawiciel tego działu brał udział w rejsie jako przewodniczący Komisji Kwalifikacyjnej, w której skład wchodził ponadto polonista i historyk. Etap I konkursu dotyczył dziejów Pomorza Wschodniego, etap II — historii Pomorza Zachodniego. W trakcie rejsu 100 jego uczestników wysłuchało 5 prelekcji na temat najdawniejszych dziejów Pomorza, informujących między innymi o mijanych nadmorskich grodach, takich jak Gdańsk, Sopot, Kołobrzeg, Wolin, Szczecin.

W Szczecinie uczestnicy konkursu zwiedzili Oddział Archeologiczny Muzeum Pomorza Zachodniego, gdzie mieli okazję wysłuchać prelekcji kustosa Muzeum. Następnie wzięli udział w spotkaniu z młodzieżą szczecińską, zorganizowanym na Zamku. Następnym przewidzianym etapem tej imprezy było zwiedzenie Wolina, o którym wygłosił prelekcję pracownik Stacji Archeologicznej Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN w Wolinie. Ogłoszenie wyników i nagród nastąpiło na „Mazowszu” w drodze powrotnej do Gdańska, na balu kapitańskim. Nagrody w postaci książek i biletów do opery gdańskiej były przyjęte przez zwycięzców konkursu z zadowoleniem, a wszyscy uczestnicy rejsu mieli jak najlepsze zdanie o całości imprezy.

Ryc. 2. Plansza „Słowianie nad Nogatem” wystawiona w Malborku z okazji „Dni Malborka”.

2. Plate „Slavs along the Nogat” exhibited at Malbork on the occasion of the „Malbork days”.

Podobna impreza była zorganizowana przez Gdański Oddział ZSP i Dowództwo Marynarki Wojennej na żaglowcu „Iskra”. Uczestnikami tego rejsu noszącego nazwę „Szlakiem pierwszych Piastów”, odbywającego również trasę Gdańsk — Szczecin — Gdańsk, byli studenci gdańskich uczelni, członkowie artystycznego zespołu studenckiego. Wysłuchali oni w ciągu rejsu 4 prelekcji na temat dziejów Pomorza we wczesnym średniowieczu oraz związków Słowian Zachodnich z morzem. Zwiedzili także Kołobrzeg, Szczecin i Wolin.

W okresie sprawozdawczym Muzeum brało udział we współzawodnictwie międzymuzealnym, które zainicjowane zostało przez Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Kultury i Sztuki i Zarząd Muzeów i Ochrony Zabytków, pod hasłem „Muzea uniwersytetami kultury”.

UDZIAŁ MUZEUM ARCHEOLOGICZNEGO W WYSTAWACH ORGANIZOWANYCH PRZEZ INNE PLACÓWKI

Muzeum Archeologiczne przygotowało odpowiednie zestawy zabytków i partycypowało w następujących wystawach:

1. „1000 lat kultury polskiej na Śląsku, Pomorzu, Ziemi Lubuskiej, Warmii i Mazurach” — zorganizowana w Muzeum Narodowym w Warszawie z okazji Kongresu Kultury Polskiej,
2. Wystawa bursztynów w Muzeum Zamkowym w Malborku,
3. Dzieje żeglugi w Polsce w Muzeum Morskim w Gdańsku.

PRACE NAUKOWE

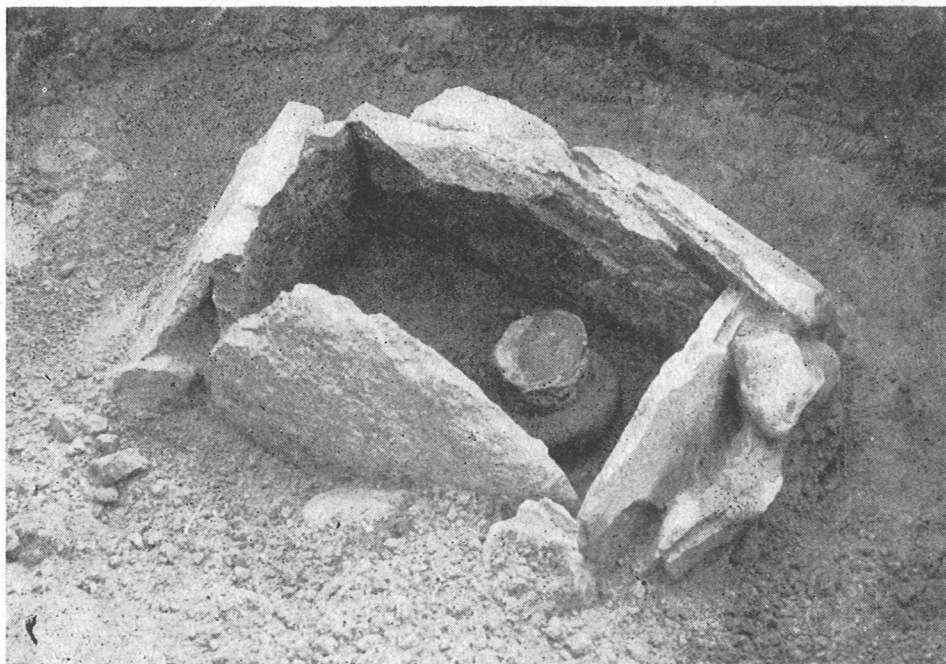
A. BADANIA TERENOWE

Badaniami terenowymi objęto 36 stanowisk położonych na terenie woj. gdańskiego, datowanych na okres od środkowej i młodszej epoki kamienia do późnego średniowiecza. Większość prac ratowniczych i ratowniczo-rozwinętych była finansowana przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków Archeologicznych na woj. gdańskie. Badania na trzech stanowiskach były finansowane głównie z kredytów terenowych. Należy do nich grodzisko wczesnośredniowieczne położone w Skarszewach w pow. kościerskim, gdzie prowadzono prace dzięki dotacji Miejskiej Rady Narodowej w Skarszewach, grodzisko wczesnośredniowieczne w Węgrach, pow. Sztum, badane wspólnie przez Muzeum Archeologiczne w Gdańsku i Muzeum Zamkowe w Malborku z kredytów Muzeum Zamkowego w Malborku. Wreszcie prace wykopaliskowe prowadzone na grodzisku w Klasztorze w pow. kwidzińskim były finansowane przez Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Kwidzynie.

Ze stanowisk zbadanych powierzchniowo, a przypadających chronologicznie na środkową i młodszą epokę kamienia, należy wymienić położone w Łąguszewie w pow. gdańskim i w Hasce w pow. kartuskim. Na stanowisku w Łąguszewie odkryto stosunkowo liczny materiał krzemienny.

Podobnie jak w latach ubiegłych, znaczną uwagę skierowano w badaniach terenowych na stanowiska przynależne do kultury wschodniopomorskiej, datowane na okres halsztacki oraz wczesny i środkowy okres lateński. Z materiałów przypadających jeszcze na okres Hallstatt C, zaliczanych już dzi-

siaj do grupy kaszubskiej kultury łużyckiej, należy wymienić inwentarz pochodzący z czterech grobów obwarowanych rozkopanych w Luzinie w pow. wejherowskim, wewnątrz których stały popielnice w liczbie od 1 do 3, zawierające — jak się wydaje z obserwacji drobnych przepalonych kości —

Ryc. 3. Grób skrzynkowy kultury wschodniopomorskiej wczesnej epoki żelaza odkryty w Pręgowie, pow. gdański.

3. Chest grave from East Pomeranian culture early Iron Age, discovered at Pręgowo, Gdańsk district.

szczątki ludzi młodych. Popielnice te reprezentują naczynia formy dwustożkowatej i nakryte są płaskimi pokrywami obejmującymi. Na przełom epoki brązu i wczesnej epoki żelaza przypada badana w roku sprawozdawczym osada w Będzieszynie w pow. gdańskim. Po raz pierwszy natrafiono na nią w 1963 r. i wtedy też przystąpiono do jej wstępnego zabezpieczenia, rozkopując 41 jam i jedno palenisko. W roku 1966 zbadano dalszych 25 jam i palenisko. Osada w Będzieszynie jest położona na małym wzniesieniu piaszczystym nad Radunią. Z dotychczasowych obserwacji wynika, że część rozkopanych jam należy uznać za mieszkalne; inne stanowiły pomieszczenia producentów. Wśród tych ostatnich na uwagę zasługuje jama, w której odkryto ułamki niszczących form odlewniczych, należąca do odlewcy. Część dalszych jam należy do odpadkowych. Nie jest wykluczone, że zarówno jamy mieszkalne, jak i produkcyjne, nakrywały pierwotnie daszki, po których nie zachował się ślad. Wśród inwentarza na uwagę zasługuje znaczna liczba (1199 sztuk) kości zwierzęcych, których określenie pozwoli na poznanie

hodowli zwierząt domowych u plemion kultury wschodniopomorskiej. Badania w Będzieszynie będą kontynuowane w latach następnych.

Pozostałe badania prowadzono na stanowiskach wczesnośredniowiecznych, z których część, np. grodzisko w Sopocie i grodzisko w Skarszewach, datuje się na VIII—X w. dwa inne — położone w Węgrach i w Janiszewie — na XI wiek, a tylko jedno, grodzisko w Klasztorcu, datowane jest na XII—XIV w. Co się tyczy badań na terenie grodziska w Sopocie, prowadzonych od 1960 r., można stwierdzić, że dostarczyły one znacznej ilości materiału w postaci ceramiki, wyrobów bursztynowych, kości zwierzęcych, łusek i ości rybich, które pozwolą na bliższe poznanie kultury mieszkańców Pomorza w okresie przedpiastowskim. Również badania z roku 1966 dostarczyły dalszych materiałów w postaci bogato zdobionej ceramiki, przedmiotów kościanych, żelaznych, bursztynowych i kamiennych. Wszystkie one pochodzą z półziemianki odkrytej w pobliżu wału w północnej części grodziska. W toku badań prowadzonych na grodzisku w Skarszewach, w pow. kościerskim, stwierdzono istnienie dwóch faz osadniczych w okresie wczesnośredniowiecznym. W wieku VIII została tu założona osada otwarta, a na niej z kolei w wieku IX zbudowano gródek, którego celem było bronienie przeprawy przez płynącą w pobliżu Wietcisę. Materiały pochodzące z tych badań, z których na pierwszy plan wybija się znaczna liczba fragmentów

Ryc. 4. Przekrój wału na grodzisku wczesnośredniowiecznym w Węgrach, pow. sztumski.

4. Section of early Middle Ages castle rampart at Węgry, Sztum district.

naczyń ręcznie lepionych, bogato zdobionych ornamentem rytym, dalej — wyroby kościane, żelazne, pestki owoców, kości zwierzęce — pozwolą na rekonstrukcję kultury materialnej mieszkańców Pomorza Gdańskiego w VIII—IX w.

Dwa dalsze grodziska wczesnośredniowieczne, badane przez Muzeum Archeologiczne w Gdańsku i Konserwatora Zabytków Archeologicznych na woj. gdańskie, datowane są na XI w. Na grodzisku w Węgrach w pow.

Ryc. 5. Grodzisko wczesnośredniowieczne w Skarszewach, pow. kościerski, datowane na VIII—IX w.

5. Early Middle Ages castle at Skarszewy, Kościerzyna district, dated as VIIIth—IXth century.

sztumskim, założonym na miejscu osady z okresu wpływów rzymskich, zbadano w 1966 r. wał, który otaczał grodzisko od strony zachodniej i północnej. Stwierdzono, że wał ten usypany był z piaszczysto-glinianej ziemi, posiadał zachowaną fragmentarycznie konstrukcję przekładkową i był nakryty grubym płaszczem glinianym. Jego szerokość u podstawy dochodziła do 18 m. Stwierdzono też, że osadnictwo wczesnośredniowieczne skupiało się u podstawy wału, podobnie jak to miało miejsce na grodzisku w Sopocie. W trakcie badań pozyskano bardzo liczny materiał ruchomy w postaci ręcznie lepionej i całkowicie obtaczanej ceramiki, przedmiotów kościanych, metalowych, kości zwierząt domowych i dzikich oraz szczątków ryb. Na uwagę zasługuje odkrycie m.in. dwóch ciężarków do wagi. Na wiek XI przypada też grodzisko położone w Janiszewach w pow. tczewskim, gdzie badania były prowadzone w jego północnej części, przylegającej do rzeki

Ryc. 6. Grupa naczyń z grodziska wczesnośredniowiecznego w Sopocie, datowanego na VIII—X w.

6. Group of pots from early Middle Ages castle at Sopot, dated as VIIIth—Xth century.

Wierzycy, która w tym miejscu w znacznej części podmyła wał. Na podstawie badań sondażowych reliktu wału można stwierdzić, że był on zbudowany w konstrukcji drewniano-ziemnej, przykrytej płaszczem gliniasto-piaszczystym. Materiał ruchomy wydobyty z wału pozwala datować go na pierwszą połowę XI w. Na usypisku wewnętrznym lica wału odkryto fragmentarycznie zachowane palenisko datowane denarem biskupim na drugą połowę XI w. Badania na grodziskach w Węgrach i Janiszewach będą kontynuowane w latach następnych.

Na pogranicze wczesnego i późnego okresu średniowiecza przypada ostatnie z badanych grodzisk położone na zachodniej wyspie Jeziora Klasztornego w pow. kwidzińskim, gdzie odsłonięto u podnóża wewnętrznego wału dalszą część jamy 1 z dużą ilością ceramiki i kości zwierzęcych oraz przystąpiono do eksploracji położonej w pobliżu jamy 2, zawierającej liczną ceramikę średniowieczną i kości zwierzęce. Osadnictwo to nawarstwiało się na terenie bardzo źle zachowanej osady z okresu wpływów rzymskich.

B. OPRACOWANIA NAUKOWE

Wyniki badań terenowych, w jakich brało udział Muzeum Archeologiczne w Gdańsku, były przedmiotem opracowań, które częściowo już ukazały się w druku lub zostały oddane do druku. Ponadto z inicjatywy Muzeum uka-

zały się drukiem lub znajdują się w przygotowaniu do opublikowania prace podjęte przez pracowników innych instytucji. Niżej zamieszczamy wykaz prac opublikowanych w 1966 r. oraz oddanych do druku.

I — Prace podjęte przez pracowników Muzeum Archeologicznego w Gdańsku:

Elżbieta Kuszewska:

1. Cmentarzysko kultury wschodniopomorskiej w Lubaniu, pow. Kościerzyna (praca oddana do druku do t. 19 „Sprawozdań Archeologicznych”).

Alicja Łuka:

1. Dorobek archeologii na Pomorzu Gdańskim w latach powojennych. *Gdańskie Zeszyty Humanistyczne*. T. 9: 1966 Nr 14 s. 5—35.
2. Gdańsk — Gród pomorski przed tysiącem lat. W: Międzynarodowe Sympozjum Kardiologów-Pediatrów Akademii Medycznej w Gdańsku 20—21 V 1966. Gdańsk 1966 s. 17—24.

Leon Jan Łuka:

1. Gołębiewo Wielkie, distr. de Pruszcz Gd., dép. de Gdańsk. *Inventaria Archaeologica*. 1966, fasc. 17, pl. 108 (wspólnie z M. Pietrzakiem).
2. Hasło: Kultura oksywska. W: Wielka Encyklopedia Powszechna. T. 8 (1966).
3. Kontakty kultury wschodniopomorskiej z kulturą łużycką i kulturą bałtyjską. Praca oddana do druku dla Księgi Międzynarodowego Kongresu Archeologii Słowiańskiej odbytego w Warszawie.
4. Kultura wschodniopomorska na Pomorzu Gdańskim. T. 1. Wrocław 1966 8° ss. 555, ryc., tabl. Zakład Narodowy im. Ossolińskich.
5. Leśno, distr. de Chojnice, dép. de Bydgoszcz. *Inventaria Archaeologica*. 1966, fasc. 17, pl. 109.
6. Osadnictwo kultury pomorskiej na prawobrzeżnym Powiślu i Wysoczyźnie Elbląskiej. *Rocznik Elbląski*. R. 3:1966 s. 3—50.
7. Rec. pracy Wolfgang La Baume, Die pommerellischen Gesichtsurnen. Mainz 1963, ss. 194. *Rocznik Gdański*. T. 24:1965 [druk: 1966] s. 238—241.

Mirosław Pietrzak:

1. Gołębiewo Wielkie, distr. de Pruszcz Gd., dép. de Gdańsk. *Inventaria Archaeologica*. 1966, fasc. 17, pl. 108 (wspólnie z L. J. Łuką).
2. Osada z okresu wpływów rzymskich w Różnach, w pow. gdańskim. Praca oddana do druku w t. 19 „Sprawozdań Archeologicznych”.

Jerzy Szwed:

1. Cmentarzysko kultury wschodniopomorskiej w Niestępowie, pow. Kartuszy. Praca oddana do druku w t. 26 „Rocznika Gdańskiego”.
2. Sprawozdanie z badań cmentarzyska kultury pomorskiej w Kolbudach, pow. Gdańsk. *Sprawozdania Archeologiczne*. T. 18:1966 s. 84—89.

Aleksandra Szymańska:

1. Sprawozdanie z badań wykopaliskowych na cmentarzysku kultury pomorskiej w Gdyni-Wzgórze Nowotki. *Sprawozdania Archeologiczne*. T. 18:1966 s. 90—94.

Barbara Wiącek:

1. Sprawozdanie z prac wykopaliskowych prowadzonych w Węgrach, pow. Sztum w 1965 r. Praca oddana do druku w t. 19 „Sprawozdań Archeologicznych”.

II — Poza wymienionymi wyżej opracowaniami pracownicy Muzeum oraz pracownicy innych instytucji przygotowali szereg prac, które składają się na treść niniejszego tomu „Pomorania Antiqua”. Ponadto w 1966 r. opracowane zostały wstępnie przez prof. dr Mariana Sobocińskiego z Wyższej Szkoły Rolniczej w Poznaniu materiały kostne zwierzęce wydobyte na terenie osady łużycko-wschodniopomorskiej w Będzieszynie, pow. Gdańsk.

ARCHIWUM

W okresie sprawozdawczym zainwentaryzowano w księdze inwentarzowej 156 pozycji, obejmujących 922 zabytki. Pochodzą one z przeprowadzonych w roku 1966 badań ratowniczych, wykopaliskowych, systematycznych i powierzchniowych.

Sporządzono 458 kart katalogowych i zarejestrowano 36 nowych stanowisk archeologicznych. Przejęto w formie depozytu z Zakładu Archeologii Polski Środkowej Instytutu Historii Kultury Materialnej PAN w Łodzi 1171 zabytków pochodzących z badań prowadzonych przez Stację Archeologiczną IHKM PAN w Gdańsku na terenie wczesnośredniowiecznego grodu gdańskiego.

Sporządzono protokoły przy wypożyczaniu zabytków archeologicznych na wystawy organizowane przez inne muzea.

PRACOWNIA FOTOGRAFICZNA

Pracownia fotograficzna (1 pracownik) wykonała w okresie sprawozdawczym 930 negatywów oraz 2415 zdjęć różnych formatów stanowiących dokumentację fotograficzną z badań terenowych i zbiorów muzealnych jako ilustracje do wystaw, odczytów i publikacji. Wykonano dokumentację 13 grodzisk wczesnośredniowiecznych.

PRACOWNIA GRAFICZNA

Pracownia graficzna (1 pracownik) wykonała materiał ilustracyjny do publikacji materiałów archeologicznych stanowiących własność Muzeum Archeologicznego, rysunki dla potrzeb archiwalnych (mapki do kart stanowisk i rysunki do katalogów).

Opracowano szatę graficzną do 4 wystaw oświatowych oraz przeprowadzono odświeżenie oprawy plastycznej 2 wystaw. Wykończono dokumentację techniczną z grodziska w Sopocie.

PRACOWNIA REKONSTRUKCJI CERAMIKI

Wyklejono ceramikę z 10 stanowisk, rekonstruuując w sumie 22 całe naczynia oraz 83 fragmenty naczyń. Wykonywano drobne prace konserwatorskie przy zabytkach przeznaczonych do eksponowania na wystawach własnych i wypożyczanych.

KSIĘGOZBIÓR

W 1966 r. zakupiono 240 tytułów. Z wymiany wpłynęły w tym czasie 32 tytuły (9 monografii i 23 czasopisma). Pozycje te zostały skatalogowane. Ponadto założono księgę inwentarzową depozytów.

KONFERENCJE I ZJAZDY

Pracownicy naukowcy Muzeum Archeologicznego w Gdańsku brali udział w następujących konferencjach i zjazdach: Sympozjum „Renesans zabytków Tysiąclecia w Polsce Ludowej” w Poznaniu, zorganizowanym przez Ministerstwo Kultury i Sztuki, V Konferencji Naukowej Zespołu Badań nad polskim średniowieczem UW i PW w Busku i Wiślicy, Walnym Zjeździe PTA w Lublinie, Konferencji Muzealnej w Białymstoku, VII Międzynarodowym Kongresie Nauk Prehistorycznych i Protohistorycznych w Pradze i dorocznej Konferencji podsumowującej wyniki badań archeologicznych „Polska przed 1000 lat” w Zielonej Górze.

WYJAZDY ZAGRANICZNE

Pracownicy Muzeum Archeologicznego wyjeżdżali za granicę do Czechosłowacji (dyrektor Muzeum dr L. J. Łuka korzystał z dwutygodniowego stypendium Archeologickeho Ústavu Slovenskej Akadémie Věd), Jugosławii (mgr E. Kuszewska brała udział w pracach wykopaliskowych prowadzonych przez Archeoloski Muzej Istre w Puli).

REMONTY

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono remont kapitalny dachu nad oficyną sąsiadującą z Domem Przyrodników oraz pomalowano część pomieszczeń muzealnych.